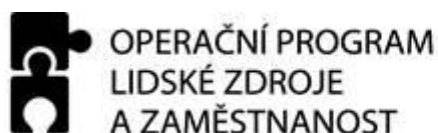

Tato analýza vznikla v rámci projektu Centra pro komunitní práci střední Čechy „Komunitní plán sociálních služeb města Hořovice a spádových obcí na období 2014 – 2018“, který je podpořen z Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

ANALÝZA POSKYTOVATELŮ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB POSKYTOVANÝCH OBČANŮM HOŘOVIC A SPÁDOVÝCH OBCÍ

Srpen 2013

**PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST**
www.esfcr.cz

Obsah

1. Základní informace o šetření o poskytovaných sociálních službách ve městě Hořovice a spádových obcích.....	3
Kontext provedeného šetření	3
Metodologie šetření.....	3
Cíle analýzy	4
2. Přehled poskytovatelů a poskytovaných služeb zahrnutých do analýzy	4
3. Základní statistické údaje	6
3.1. Právní forma poskytovaných služeb.....	8
3.2. Sídlo a území působnosti.....	8
3.3. Cílové skupiny poskytovaných sociálních služeb.....	9
3.4. Věkové skupiny.....	10
3.5. Časová dostupnost poskytovaných sociálních služeb	11
3.6. Kapacita a počty klientů poskytovaných sociálních služeb	13
3.6.1. Kapacita domovů pro seniory.....	13
3.6.2. Kapacita odlehčovacích služeb	14
3.6.3. Kapacita pečovatelských služeb	15
3.6.4. Kapacita služeb sociální prevence	15
3.6.5. Kapacita služeb odborného sociálního poradenství.....	16
3.6.6. Kapacita služby sociální rehabilitace	17
3.7. Personální zajištění.....	17
3.8. V jakých prostorách je služba poskytována.....	17
4. Kvalitativní šetření mezi poskytovateli sociálních služeb.....	18
4.1. Poskytované návazné služby	18
4.2. Jaké sociální či návazné služby z pohledu poskytovatelů chybí	19
4.3. Problémy a plány poskytovatelů v příštích letech.....	20
4.4. Spolupráce poskytovatelů na území Hořovice a ORP.....	21
4.5. Informovanost	22
4.6. Očekávání směrem k městu, případně okolním obcím	23
4.7. Doplnění	23
5. Hlavní zjištění	25

1. Základní informace o šetření o poskytovaných sociálních službách ve městě Hořovice a spádových obcích

Kontext provedeného šetření

V dubnu 2013 byl zahájen navazující proces komunitního plánování sociálních služeb v Hořovicích a spádovém území. Projekt Komunitního plánu sociálních služeb města Hořovice a spádových obcí na období 2014 – 2018 je financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

Na území města Hořovic a spádového území pracuje CpkP střední Čechy společně s městem Hořovice na aktualizaci strategie v oblasti sociálních služeb. Projekt podporuje udržení nastaveného procesu plánování a jeho rozšíření na celé spádové území. Do společného plánování mají možnost zapojit se aktivní občané a poskytovatelé služeb (sociálních i návazných).

Výstupem projektu bude strategie udržitelnosti a rozvoje v oblasti sociálních a návazných služeb na další období. Cílem je zajištění dostupnosti a kvality sociálních služeb pro občany vycházející nejen z jejich potřeb, ale i z možností celého území.

Metodologie šetření

Od května do července 2013 jsme realizovali sběr dat jako podklad pro analýzu poskytovatelů sociálních služeb. Oslovili jsme všechny poskytovatele, kteří sídlí na území Hořovic a spádových obcí a poskytují sociální služby zejména hořovickým občanům. Současně jsme hledali služby, které sice nesídlí přímo v tomto území, ale jejich služby využívají místní občané.

Hlavním zdrojem pro vytipování relevantních poskytovatelů sociálních služeb byly spolupracující organizace Odboru sociálních věcí a zdravotnictví, webové stránky a Registr poskytovatelů sociálních služeb MPSV. Takto vznikl velmi rozsáhlý přehled poskytovatelů, ze kterého jsme následně vybrali základní poskytovatele poskytující služby pro zkoumanou oblast a uskutečnili s nimi strukturovaný rozhovor. Kritériem pro zahrnutí poskytovatele sociálních služeb do šetření bylo jeho působení v dané lokalitě a práce s místními klienty. Sběr dat pro analýzu byl ukončen k poslednímu červenci 2013.

Celkem jsme dotázali osobně nebo telefonicky 20 poskytovatelů¹. Z toho se 16 z nich jsme uskutečnili standardizovaný hloubkový rozhovor v délce cca 1 hodiny. U 4 oslovených poskytovatelů jsme získali pouze základní informace s tím, že své služby poskytují pouze jednotlivcům z Hořovic a spádových obcí, anebo v současnosti nemají místní klienty.

V rozhovoru jsme se zaměřili na témata týkající se rozvoje poskytovaných služeb, jejich současného stavu a plánů do budoucnosti, spolupráce mezi poskytovateli či problémů, se kterými se potýkají.

¹ Azylový dům sv. Josefa v Lochovicích jsme dotázali samostatně, přestože je zřízen FCH Beroun. Tato služba sídlí přímo ve zkoumaném území, proto ji do druhé kvalitativní části analýzy řadíme zvlášť.

Při rozhovorech jsme poskytovatelům zaručili anonymitu jejich citlivých dat, jako jsou některé plány do budoucnosti či financování konkrétních služeb. Tyto údaje v analýze zpracujeme tak, abychom zachovali diskrétnost těchto informací.

Cíle analýzy

Hlavní cíle analýzy lze rozdělit do dvou částí – kvantitativní a kvalitativní:

- 1) Vytvořit přehled poskytovatelů sociálních služeb, kteří v současnosti působí na území Hořovic a spádových obcí nebo poskytují služby místním občanům, kteří za nimi dojíždějí. Zmapovat místní poptávku po službách, jejich kapacity a dostupnost.

Statistické údaje:

- Poskytované sociální služby dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách
 - Aktuální kontaktní údaje poskytovatelů²
 - Cílové skupiny, pro které jsou služby určeny, věkové skupiny uživatelů
 - Kapacity služeb (počet lůžek, míst, klientů, kontaktů) v letech 2010 – 2012
 - Poptávka po službě, počet neuspokojených žadatelů o službu v letech 2010 – 2012
 - Dostupnost služeb – místní, časová
 - Personální zajištění služby a prostory, kde je služba poskytována
- 2) Kvalitativním rozbořením dat z rozhovorů analyzovat aktuální situaci poskytovatelů sociálních služeb:
 - Hodnocení současné situace v poskytování služeb (pokrytí oblasti sociálními službami, chybějící články poskytovaných služeb, návaznost sociálních služeb na ostatní poskytovatele a další subjekty, spolupráce poskytovatelů)
 - Plány poskytovatelů do budoucna a analýza problémů, které poskytovatelé v současnosti řeší
 - Očekávání poskytovatelů vůči městu Hořovice a spádovým obcím
 - Možnosti vzájemné nabídky

2. Přehled poskytovatelů a poskytovaných služeb zahrnutých do analýzy

V následující tabulce naleznete přehled všech poskytovatelů a jimi poskytovaných sociálních služeb, které jsou v současnosti poskytovány občanům Hořovic a spádových obcí a které jsme zahrnuli do analýzy.

Tabulka obsahuje název poskytovatele, adresu jeho sídla a registrované sociální služby.

² Kontaktní údaje rovněž použijeme do katalogu Sociálních a návazných služeb.

Tabulka č. 1 Přehled poskytovatelů a analyzovaných služeb

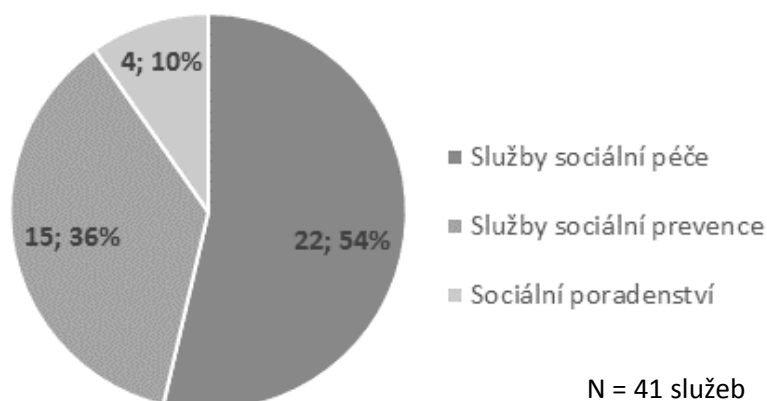
POSKYTOVATEL	ADRESA	SLUŽBY
Azylový dům Berounka	Oblastní spolek ČČK Beroun Bezručova 928, Beroun-Město, 266 01 Beroun 1	azylový dům
		dům na půl cesty
Farní charita Beroun	Azylový dům sv. Josefa, Lochovice 42, 267 23 Lochovice	azylový dům
	Azylový dům sv. Jakuba, Roháče z Dubé 131, Beroun-Zavadilka, 266 01 Beroun 1	noclehárna
	Charitní služba osobní asistence Cajthamlova 169, 266 01 Beroun	osobní asistence
	Charitní odlehčovací služba, Cajthamlova 169, 266 01 Beroun	odlehčovací služba
	Klub Betlém, Lochovice 42, 267 23 Lochovice	sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
Farní charita Starý Knín	Nám. Jiřího z Poděbrad 47, 262 03 Nový Knín	azylový dům
		pečovatelská služba
		sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
		sociálně aktivizační služby pro seniory a zdr. postižené
		osobní asistence
		odlehčovací služba
Digitus Mise, o.p.s.	Pod Dražovkou 1142/2, 268 01 Hořovice	centrum denních služeb
		odlehčovací služba
		pečovatelská služba
Dobromysl, o.p.s.	Bezručova 928, Beroun-Město, 266 01 Beroun 1	osobní asistence
		sociálně terapeutické dílny
		denní stacionář
		týdenní stacionář
		odlehčovací služba
Domov Hostomice - Zátor, poskytovatel sociálních služeb	Zátor 373, Hostomice, 267 24 Hostomice pod Brdy	domov pro seniory
Domov Na Výsluní, Hořovice	Domov Na Výsluní, Hořovice, Pražská 932/48a, 268 01 Hořovice	domov pro seniory
		odlehčovací služba
		pečovatelská služba
Domov V Zahradách Zdice, poskytovatel sociálních služeb	Čs. armády 969, 267 51 Zdice	domov se zvláštním režimem
		odlehčovací služba
		pečovatelská služba
		domov pro seniory
Tyfloservis, o.p.s. - Krajské ambulanti středisko Praha a střední Čechy	Krakovská 1695/21, 1100 00 Praha 1	sociální rehabilitace
Klubičko Beroun, o.p.s.	Damilská 172, 266 01 Tetín	odlehčovací služby
		osobní asistence
		sociálně aktivizační služby
Centrum psychologicko - sociálního poradenství Středočeského kraje	náměstí Míru 221, Králův Dvůr, 267 01 Králův Dvůr u Berouna	odborné sociální poradenství
Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR, krajská organizace Středočeského kraje	MěÚ Hořovice, Palackého nám. 2, 268 01 Hořovice	odborné sociální poradenství
Svaz tělesně postižených v České republice, o.s., místní organizace Hořovice	Palackého náměstí 640/34, 268 01 Hořovice	odborné sociální poradenství
Lomikámen, o.s.	U Kasáren 192, 266 01 Beroun	sociálně terapeutické dílny
		sociální rehabilitace
Poradna pro občanství, občanská a lidská práva	V Pražské bráně 71, 266 01 Beroun	sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
		odborné sociální poradenství
Magdaléna, o.p.s.	Plzeňská, 266 01 Beroun	terénní program

3. Základní statistické údaje

Do analýzy poskytovatelů sociálních služeb jsme zahrnuli **16 poskytovatelů**³. Tito poskytovatelé poskytují místním občanům celkem **18 druhů služeb**. Nejčteněji zastoupené jsou odlehčovací služby, pečovatelské služby a odborné sociální poradenství.

V součtu mají tito poskytovatelé registrováno 50 sociálních služeb a klienti z Hořovic a spádových obcí v **současnosti využívají 41 z nich** (viz tabulka č. 2). Zbylé sociální služby (9) v současnosti klienti ze zkoumaného území nevyužívají. Analyzované sociální služby můžeme rozdělit na služby sociální péče (23), dále sociální prevence (15) a posledně na sociální poradenství (4).

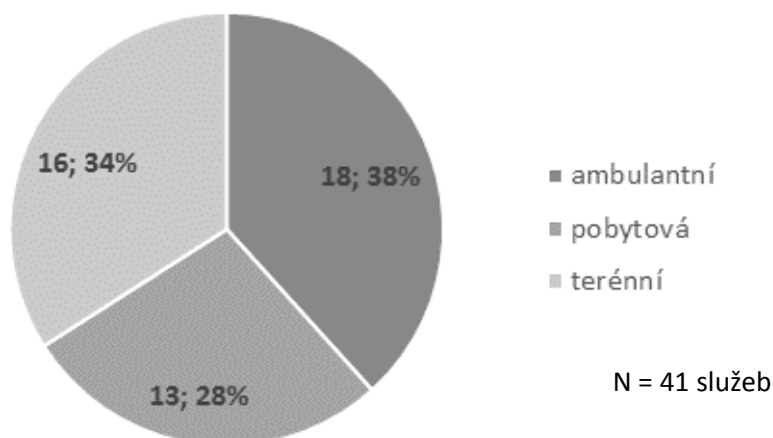
Graf č. 1 Zaměření služeb

Zdroj: vlastní šetření

Pokud se zaměříme na to, **jakou formou** jsou služby poskytovány - zda za nimi klienti dojíždějí (ambulantní), nebo jsou klientům poskytovány v přirozeném prostředí, např. doma (terénní), nebo zda jde o službu pobytovou – zjistíme, že převažuje ambulantní (40 %). Více než třetina je poskytována terénně a o něco méně je pobytových služeb (28 %). Některé služby jsou poskytovány současně terénně i ambulantně (4 služby).

Graf č. 2 Přehled forem poskytování služeb

Zdroj: vlastní šetření

³ Výběr z 20 vytipovaných poskytovatelů – ti, kteří splňovali kritérium výběru, viz metodologie.

Tabulka č. 2 Přehled poskytovaných sociálních služeb dle jejich druhu

Sociální služba	Poskytovatel služby
1. Azylové domy	1. Český červený kříž -Azylový dům Berounka v Berouně
	2. FCH Beroun - Azylový dům sv. Josefa pro matky/obce v tísní v Lochovicích
	3. FCH Starý Knín - Azylový dům v Novém Kníně
2. Centrum denních služeb	4. Digitus Mise, o.p.s.
3. Denní stacionáře	5. Dobromysl, o. p. s.
4. Domovy pro seniory	6. Domov Hostomice, Zátor
	7. Domov Na Výsluní, Hořovice
	8. Domov V Zahradách, Zdice
5. Domov se zvláštním režimem	9. Domov V Zahradách, Zdice
6. Dům na půl cesty - dočasné ubytování osobám do 26 let věku	10. ČCK - Azylový dům Berounka
7. Noclehárny	11. FCH Beroun - Azylový dům sv. Jakuba-noclehárna
8. Odborné sociální poradenství	12. Centrum psychologicko - sociálního poradenství Středočeského kraje
	13. Poradna pro občanství, občanská a lidská práva
	14. Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR, krajská organizace Středočeského kraje
	15. Svaz tělesně postižených v České republice, o.s., místní organizace Hořovice
9. Odlehčovací služby	16. Farní charita Beroun
	17. Digitus Mise, o.p.s.
	18. Dobromysl, o.p.s.
	19. Domov Na Výsluní, Hořovice
	20. Domov V Zahradách, Zdice
	21. Klubíčko Beroun, o.p.s.
	22. Farní charita Starý Knín
10. Osobní asistence	23. Farní charita Beroun
	24. Farní charita Starý Knín
	25. Dobromysl, o.p.s.
	26. Klubíčko Beroun, o.p.s.
11. Pečovatelská služba	27. Farní charita Starý Knín
	28. Digitus Mise, o.p.s.
	29. Domov Na Výsluní, Hořovice, Komárov
	30. Domov V Zahradách Zdice
12. Sociálně aktivizační služby pro osoby se zdravotním postižením	31. Klubíčko Beroun, o.p.s.
13. Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	32. Farní charita Starý Knín
	33. Poradna pro občanství, občanská a lidská práva
	34. FCH Beroun – AD Lochovice
14. Sociálně aktivizační služby pro seniory a zdr. Postižené	35. Farní charita Starý Knín
15. Sociálně-terapeutické dílny	36. Dobromysl, o.p.s.
	37. Lomikámen, o.s.
16. Sociální rehabilitace	38. Lomikámen, o.s.
	39. Tyfloservis, o.p.s, služby zrakově postiženým
17. Terénní program	40. Magdaléna, o.p.s.
18. Týdenní stacionář	41. Dobromysl, o.p.s.

3.1. Právní forma poskytovaných služeb

Poskytovateli jsou ve většině případů nestátní neziskové organizace. Nejčastější právní formou je obecně prospěšná společnost. Tři organizace zde působící byly zřízeny jako pobočky, dvě jsou zřízeny církví a čtyři jsou příspěvkové organizace - Středočeského kraje (3) a města Hořovice (1).

Graf č. 3 Právní forma, zřizovatel

Zdroj: vlastní šetření

3.2. Sídlo a území působnosti

Nejvíce poskytovatelů a současně i služeb sídlí v Berouně (8). Za nimi musí klienti dojíždět nebo služby dojíždějí do Hořovic za klienty (FCH Beroun, Magdaléna, poradna pro občanství, občanská a lidská práva). Pět poskytovatelů sídlí v Hořovicích a 4 mají sídlo nebo pobočku v okolních obcích. Pět služeb sídlí jinde (Králov Dvůr, Nový Knín, Praha, Tetín, Zdice).

Co se území působnosti konkrétních služeb týče, tak 11 poskytovatelů uvedlo Hořovice či spádové obce ORP jako území, na které se soustředí. Pět poskytovatelů neposkytuje služby přímo ve zkoumaném území, ale přesto jejich specifické služby využívají místní občané.

Tabulka č. 3 Území, kde v současnosti poskytovatelé působí/poskytují služby

Poskytovatel služby	Území působnosti
Azylový dům Berounka	Upřednostňují klienty z Berounska a Hořovicka
Farní charita Beroun	Terénní program: Beroun, Hořovice; AD - Berounsko, Hořovicko; RC Klub Betlém - Lochovice a okolní obce
Farní charita Starý Knín	V regionu Hořovicka poskytuje tato charita pečovatelskou službu a sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdr. postižením
Digitus Mise, o.p.s.	Hořovice, Běštín, Cerhovice, Hvozdec, Komárov, Lhotka, Lochovice, Osek, Otmíče, Praskolesy, Velký Chlumec, Žebrák, Hostomice
Dobromysl, o.p.s.	Klienti převážně z Berounska, několik klientů z Hořovic a okolí - služby jsou poskytované v Berouně
Domov Na Výsluní, Hořovice	Hořovice a správní obvod; Komárov a okolní obce, Jince, Rejkovice
Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR	Hořovicko
Svaz tělesně postižených v České republice, o.s., místní organizace Hořovice	Berounsko, Hořovicko, Rokycansko
Lomikámen, o.s.	sociálně terapeutická dílna - Beroun, Jiná Káva; terénní služby - sociální rehabilitace - území býv. okresu Beroun, Hořovice a okolí využívají jejich službu. (celkový stav: 12 klientů (8 STD, 4 sociální rehabilitace), z toho 3 hořovičtí)
Poradna pro občanství, občanská a lidská práva	V regionu Hořovicka - sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi a odborné sociální poradenství
Magdaléna, o.p.s.	V regionu Hořovicka (další území: Beroun, Králův Dvůr, Loděnice, Zdice - terénní program pro osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách
Domov Hostomice - Zátor, poskytovatel sociálních služeb	primárně -Středočeský kraj, 1-2 % klientů z celé ČR (r. 2012 - 26 klientů Stř.kraj, 1 klient -Praha)
Domov V Zahradách Zdice, poskytovatel sociálních služeb	celý Středočeský kraj
Tyfloservis, o.p.s, služby zrakově postiženým	Hlavní město Praha a Středočeský kraj
Klubíčko Beroun, o.p.s.	Středočeský, Plzeňský kraj, Berounsko, Kladensko, Rokycansko, Rakovnicko, Praha Za klienty buď dojíždí, nebo klienti využívají služby v nepřetržitém provozu na Tetíně.
Centrum psychologicko - sociálního poradenství Středočeského kraje	celorepublikové působení - neupřednostňují místní klienty

Zdroj: vlastní šetření

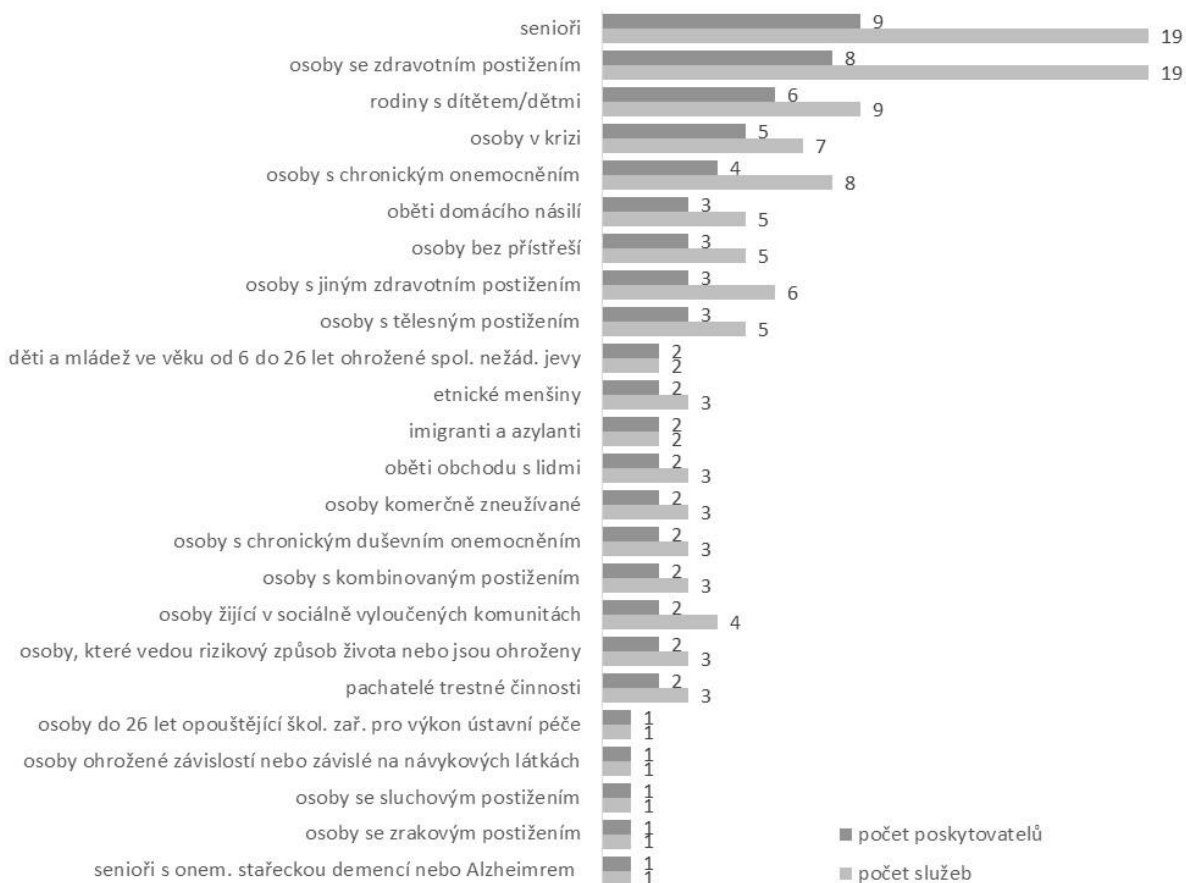
3.3. Cílové skupiny poskytovaných sociálních služeb

Sociální služby se zaměřují na cílové skupiny. Z přehledu poskytovatelů/služeb podle cílových skupin je možné zjistit, jaké služby jsou komu určené (viz podrobná tabulka Cílové skupiny v příloze). Současně jsme vytvořili četnosti poskytovatelů/služeb dle cílových skupin – viz graf č. 4.

Jak graf ukazuje, poskytovatelé jsou nejvíce zaměřeni na péči o seniory a zdravotně postižené (9 resp. 8 poskytovatelů). Této cílové skupině je celkem poskytováno 19 služeb.

Následují služby pro rodiny s dětmi a osoby v krizi (6 poskytovatelů/9 služeb), na které jsou zaměřené zejména služby sociální prevence. Na ostatní cílové skupiny se soustředí 4 a méně poskytovatelů.

Graf č. 4 Počet poskytovatelů a poskytovaných služeb dle registrovaných cílových skupin

N = 16 poskytovatelů/ 41 služeb

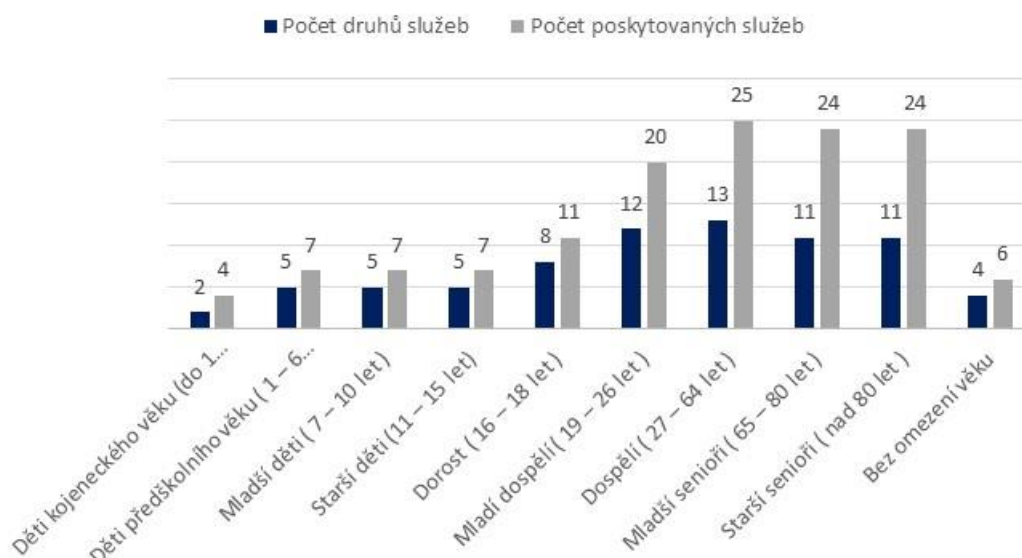
Zdroj: vlastní šetření

3.4. Věkové skupiny

Podle věku uživatelů je patrné, že nejvíce služeb je poskytováno dospělým a seniorům. Naopak nejméně poskytovatelů poskytuje služby dětem od kojeneckého věku až do 15 let.

Podobný přehled ukazující, které služby jsou dané věkové skupině poskytovány, naleznete v tabulce Věkové skupiny v příloze.

Graf č. 5 Poskytovatelé a poskytované služby dle věku cílové skupiny

N = 16 poskytovatelů/ 41 služeb

Zdroj: vlastní šetření

3.5. Časová dostupnost poskytovaných sociálních služeb

Za účelem analýzy časové dostupnosti sociálních služeb rozdělíme služby podle jejich zaměření.

A) Služby sociální péče

Nejprve se podíváme na služby sociální péče, kde je důležité rozlišit formu poskytování. Pokud jde o pobytové služby, domovy pro seniory (3), domov se zvláštním režimem (1) a odlehčovací službu (2), je provozní doba nepřetržitá. V případě týdenního stacionáře je služba poskytována po-pá: 7:30 - 16:30.

Ambulantní služby sociální péče jsou poskytovány nejčastěji ve všední dny od časných ranních hodin do odpoledních či večerních hodin. Slouží tak zejména pro klienty, kteří pobývají ve svém domácím prostředí a jsou schopni se za službou vypravit.

Tabulka č. 4 Ambulantní služby sociální péče

centrum denních služeb	Po-pá: 7:00 - 21:00
denní stacionář	po-pá: 7:30 - 16:30
odlehčovací služby	pá: 14:00 - 22:00, so: 7:30 - 22:00, ne: 7:30 - 17:00
pečovatelská služba	7:00 - 18:00

Zdroj: vlastní šetření

Terénní služby působící na Hořovicku jsou velmi pro-klientské. Snaží se vyhovět poptávce lidí, kteří stále raději využívají služby ve svém přirozeném prostředí - doma. Odlehčovací služby působí od časných ranních hodin do večerních, anebo nepřetržitě, dle potřeb klienta, stejně jako osobní asistence. Pečovatelskou službu je možné využívat do pozdních odpoledních či podvečerních hodin (popř. záleží na domluvě s klientem – jak uvádějí poskytovatelé). Běžně své služby však o víkendech nenabízí.

Tabulka č. 5 Terénní služby sociální péče

odlehčovací služba	nepřetržitá nepřetržitá po-pá: 7:00 - 19:00
osobní asistence	dle potřeb klientů nepřetržitá nepřetržitá-dle dohody nepřetržitá
pečovatelská služba	po-pá: 7:00 - 15:30 po-pá: 7:00 - 19:00 všední dny: 7:00 - 17:00 hod

Zdroj: vlastní šetření

B) Služby sociální prevence

Mezi služby sociální prevence poskytované jako pobytová služba patří azylové domy (3) a dům na půl cesty (1). V těchto zařízeních klienti bydlí přechodnou dobu, většinou rok, aby měli možnost řešit svou nepříznivou situaci. Služby jsou poskytovány nepřetržitě po celý rok.

Ambulantně poskytované služby sociální prevence jsou poskytovány v pracovním týdnu či o víkendu v předem stanovenou dobu. Klienti daných služeb jsou o provozní době informováni a vědí, kdy mohou službu využít.

Tabulka č. 6 Ambulantní služby sociální prevence

noclehárna	po - ne: 18:00 - 8:00
sociálně aktivizační služby	nepřetržitá-dle dohody
sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	po, čt: 8:00 - 16:00 po, st: 9:00 - 18:00 po-pá: 8:00 - 16:00
sociálně terapeutické dílny	po: 7:00 -16:00, út-pá: 7:00 - 21:00, so: 13:00 - 21:00 po-pá: 8:00 - 15:00
sociální rehabilitace	ambulantní: čt: 8:00-11:30, 13:00-18:00 út: 9:00-11:00, 14:00-16:00

Zdroj: vlastní šetření

Pomoc terénních služeb sociální prevence mohou klienti využít pouze ve všední dny. Tyto služby není třeba provozovat mimo pracovní týden.

Tabulka č. 7 Terénní služby sociální prevence

sociálně aktivizační služby pro seniory a zdr. postižené	všední dny: 7:00 - 17:00 hod
terénní program streetwork	po-čt: 14:00-17:00

Zdroj: vlastní šetření

C) Služby sociálního poradenství

Odborné sociální poradenství je poskytováno ambulantně v místě, kde působí poskytovatelé; kromě jedné služby, která dojíždí do Hořovic za klienty každé 2. pondělí v měsíci. Provozní doba závisí na možnostech daného poskytovatele.

Tabulka č. 8 Služby sociálního poradenství

odborné sociální poradenství	1. a 3. út v měsíci: 10:00 - 13:00 každé 2. pondělí v měsíci po, pá: 8:00 - 15:00, út, čt: 8:00 -17:00, st:8:00 - 16:00
-------------------------------------	---

Zdroj: vlastní šetření

3.6. Kapacita a počty klientů poskytovaných sociálních služeb

Přehled kapacity a počtu klientů jednotlivých služeb vychází především z realizovaného dotazníkového šetření (poskytovatelé byli požádáni o uvedení kapacity služby – počet lůžek či míst a o uvedení počtu klientů či kontaktů⁴, kterým byla služba poskytnuta). Rovněž jsme čerpali informace z Registru poskytovatelů sociálních služeb, kde poskytovatelé deklarují kapacitu svých služeb. Ne všichni poskytovatelé vyplnili dotazník se současnou kapacitou, a proto pracujeme s oběma zdroji současně. Rovněž jsme poskytovatele požádali, zda by odhadli počet klientů z Hořovic a okolních obcí.

Cíle analýzy kapacit služeb jsou dva:

- 1) Porovnat kapacity služeb a jejich naplněnost
- 2) Zjistit, v jakém poměru využívají služby obyvatelé Hořovic a spádových obcí

3.6.1. Kapacita domovů pro seniory

Domovy pro seniory měly do roku 2011 srovnatelný počet lůžek (67 Domov Hostomice - Zátor, 69 Domov Na Výsluní, 70 Domov V Zahradách). V roce 2012 rozšířil Domov V Zahradách Zdice kapacitu celkem na 120 lůžek.

⁴ Kontakt zahrnuje vždy oboustrannou interakci mezi pracovníkem a uživatelem sociální služby, popř. zájemcem o službu, která vede k prohloubení vzájemné důvěry nebo k vytvoření prostoru pro nabídku a následnou realizaci služby. Většinou se jedná o nestrukturovaný rozhovor pracovníka s uživatelem/zájemcem.

Přesto kapacita Domova V Zahradách Zdice není dostačující, registrovaných zájemců je až třikrát tolik. Naproti tomu kapacitu Domova na Výsluní by stačilo navýšit o třetinu (23 zájemců v roce 2012), aby v minulém roce byla uspokojena celková poptávka po službě. Je však patrné, že zájem o službu kolísá a není možné jej dopředu přesně určit. U Domova v Hostomicích-Zátoře je převis stabilní – okolo 40 lůžek. Z tohoto převisu je aktuálních zájemců v průměru kolem 22, zbytek jsou odložené žádosti (uživatel nějakým způsobem svou situaci aktuálně vyřešil, ale žádost chce nadále evidovat pro případ potřeby).

Domov Na Výsluní poskytuje své služby převážně obyvatelům Hořovic a rovněž okolních obcí (v roce 2012 46 % Hořovice / 35 % ORP). Domov Hostomice – Zátor využilo 51 klientů ze spádových obcí Hořovic, tj. více než 70 % z celkové kapacity (neznáme přesný počet uživatelů, pouze počet lůžek). Domov V Zahradách ve Zdicích měl ve stejném roce 12 klientů ze spádových obcí Hořovic.

Tabulka č. 9 Kapacita domovů pro seniory

Poskytovatel	PÚ	PL	DK	PÚ	PL	DK	PÚ	PL	DK	Počet neuspokojených zájemců		
	2010	2010	2010	2011	2011	2011	2012	2012	2012	2010	2011	2012
Domov Hostomice - Zátor	88	67	67 lůžek	90	67	67 lůžek	93	67	67 lůžek	43	40	38
Domov Na Výsluní, Hořovice	102	69	69 lůžek	88	69	69 lůžek	99	69	69 lůžek	17	14	23
Domov V Zahradách Zdice	x.	70	70 lůžek	x	70	70 lůžek	128	120	120 lůžek	x	x	362

PÚ – počet uživatelů; PL – počet lůžek; DK – deklarovaná kapacita, jak je uvedena v Registru sociálních služeb, x – není uvedeno
Zdroj: vlastní šetření

3.6.2. Kapacita odlehčovacích služeb

Pobytové odlehčovací služby poskytují tři poskytovatelé – Domov Na Výsluní Hořovice, Domov V Zahradách Zdice a Dobromysl, o.p.s. Kapacita odlehčovacích služeb Domova Na Výsluní je 5 lůžek, které v posledních třech letech využilo 45 (2011), 64 (2011), 56 (2012) klientů. Službu může využít klient na jakkoliv dlouhou dobu, záleží na potřebnosti služby a domluvě. Pobytovou odlehčovacích službu pro seniory rovněž poskytuje Domov V Zahradách Zdice, který službu v roce 2012 poskytl 30 klientům, z toho 8 z ORP Hořovic. Dobromysl, o.p.s. poskytuje odlehčovacích služby osobám se zdravotním postižením v Berouně od minulého roku 2012, přičemž deklarovaná kapacita je 11 klientů.

Další poskytovatelé zajišťují odlehčovacích služby terénní formou – FCH Beroun, FCH Starý Knín a Digitus Mise, o.p.s. - neodevzdali údaje o kapacitě služby. Digitus Mise, o.p.s. má registrovanou kapacitu 10 klientů a FCH Starý Knín 300 klientů. V současné době má FCH Starý Knín pouze dva klienty, kterým tyto služby poskytuje, a oba jsou z Hořovic či ORP.

Klubíčko Beroun, o.p.s. poskytuje odlehčovacích služby ambulantní a pobytové. Do roku 2011 kapacitu organizace nevedla z důvodu transformace organizace. V roce 2012 tato služba deklaruje kapacitu 15 klientů, z čehož dva byli obyvatelé ORP Hořovic.

3.6.3. Kapacita pečovatelských služeb

V současné době jsou hlavními poskytovateli pečovatelských služeb pro obyvatele Hořovic a spádových obcí Domov Na Výsluní, Digitus Mise o. p. s. a FCH Starý Knín. Podle Registru sociálních služeb je kapacita služeb 200/resp. 400/resp. 570 klientů.

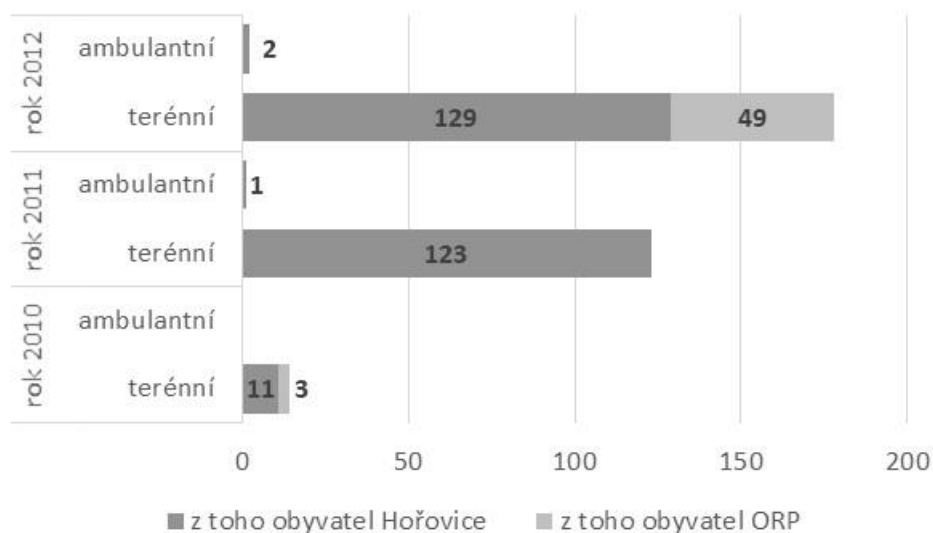
Domov Na Výsluní zaznamenal v minulých letech značný nárůst klientů pečovatelské služby a v současnosti naplňuje téměř své kapacity (178 klientů v roce 2012), jak je znázorněno v grafu č. 6.

Digitus Mise, o.p.s. nám neposkytl informace o skutečných kapacitách služby.

FCH Starý Knín poskytuje pečovatelské služby zhruba 60 klientům (r. 2010 - 65 kl., r. 2011 – 67 kl., r. 2012 – 52 kl.), z toho více než 80 % tvoří obyvatelé spádových obcí Hořovic a zbylých 20 % obyvatelé Hořovic.

Domov V Zahradách Zdice, který poskytuje pečovatelskou službu s deklarovanou kapacitou 60 klientů, měl v roce 2012 celkem 44 klientů, kteří však nejsou obyvateli Hořovic ani spádových obcí.

Graf č. 6 Rozvoj kapacity pečovatelské služby Domova Na Výsluní

Zdroj: vlastní šetření

Za zmínku stojí ještě dvě služby, které poskytuje FCH Starý Knín občanům Hořovic a spádových obcí, a sice služby osobní asistence (6 klientů ORP a 2 z Hořovic) a sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením (8 klientů z ORP a 2 z Hořovic).

3.6.4. Kapacita služeb sociální prevence

Informace o kapacitách v azylových domech jsme získali od dvou poskytovatelů – Azylového domu Berounka a FCH Starý Knín. Kapacita prvního z nich je 44 lůžek, při čemž v letech 2010 – 2012 zde pobývalo 87/96/97 klientů. Obyvatelé Hořovic přitom představují přibližně 10 % klientů.

Kapacita FCH Starý Knín je 27 lůžek - 7 dospělých a 20 dětských klientů. V letech 2010 zde pobývali 2 klienti a v roce 2011 to byli 4 klienti ze spádových obcí Hořovic.

Dům na půl cesty Berounka, který sousedí s AD Berounka, má 6 lůžek. Lze říci, že počet klientů přibývá (2010/7 klientů, 2011/9 klientů, 2012/10 klientů). Z Hořovic byl v jednotlivých letech pouze jeden klient.

Lomikámen, o.s. uvádí klienty z Hořovic a ORP u služby sociální terapeutické dílny. Tato služba deklaruje 8 klientů, kteří zde mohou zároveň pracovat, a v minulých letech se zde během roku 2010 vystřídalo 16 klientů, v roce 2011 to bylo 18 a v r. 2012 celkem 17 klientů. Z toho 2-3 klienti byli z Hořovic či okolních obcí.

Terénní program od poskytovatele Magdaléna, o.p.s. využívalo v roce 2012 dohromady 31 klientů z Hořovic, ale v předešlém roce pouze 17 klientů. Dle názoru poskytovatele je situace stabilní a klienti přibývají s rozvojem programu.

Následující tabulka znázorňuje počty neuspokojených zájemců u služeb sociální prevence, které je uvedli.

Tabulka č. 10 Počet neuspokojených zájemců služeb sociální prevence

Poskytovatel	Druh služby	Počet neuspokojených zájemců		
		2010	2011	2012
Azylový dům Berounka	azylový dům	14	11	9
	Dům na půl cesty - dočasné ubytování osobám do 26 let věku	x	1	2
Lomikámen, o.s.	Sociálně terapeutické dílny	8 dočasně neuspokojených* (1 z Hořovic)	10 dočasně neuspokojených (3 z Hořovic, ORP)	9 dočasně neuspokojených (2 z Hořovic)

* poznámka poskytovatele

Zdroj: vlastní šetření

3.6.5. Kapacita služeb odborného sociálního poradenství

Odborné sociální poradenství poskytují čtyři poskytovatelé, kteří uvedli naplněnost svých služeb.

První z nich je Poradna pro občanství, občanská a lidská práva, která poskytuje služby od roku 2012 ambulantně přímo v Hořovicích v prostorách městského úřadu. Tato služba zde měla v loňském roce 11 klientů, z toho 8 obyvatel Hořovic a 3 ze spádových obcí. Současně tato poradna poskytuje sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, kde uvádí 39 klientů z Hořovic (23) a okolních obcí (16).

Centrum psychologicko-sociálního poradenství Středočeského kraje poskytuje služby maximálně 253 klientům týdně (ve všech 8 pobočkách v republice). Mezi klienty patří rovněž obyvatelé Hořovic (2010/48; 2011/35; 2012/31), kteří se nacházejí v obtížné životní situaci a nedokážou ji sami zvládnout. Centrum má problémy s kapacitou služby. Návštěva je možná vždy až po telefonickém objednání a vzhledem k velkému množství klientů jsou dlouhé čekací doby.

Dalšími poskytovateli sociálního poradenství jsou Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR, krajská organizace Středočeského kraje a Svaz tělesně postižených v České republice, o.s.,

místní organizace Hořovice. Obě služby mají širokou základnu místních obyvatel, se kterými spolupracují a poskytují jim své služby. Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR má celkem 200 klientů/členů, z toho 50 z Hořovic a 150 ze spádových obcí. Svaz tělesně postižených v ČR má 93 klientů/členů, z toho 43 z Hořovic a 50 ze spádových obcí.

3.6.6. Kapacita služby sociální rehabilitace

Poslední službou, která specifikovala své klienty ze spádových obcí Hořovic, kterým poskytuje služby sociální rehabilitace, je Tyfloservis, o.p.s. - Krajské ambulantní středisko Praha a střední Čechy. Deklarovaná kapacita ambulantní služby jsou 4 klienti za den a terénní 3 klienti za den. V roce 2012 poskytl služby 380 klientům ambulantně a 389 terénně. Z toho 15 klientů, kteří za službou dojížděli a využívali ji ambulantně, jsou obyvatelé ze spádových obcí Hořovic.

Tabulka č. 11 ukazuje počet lidí, kterým nemohla být služba z důvodů nedostatečných kapacit poskytnuta.

Tabulka č. 11 Počet neuspokojených zájemců

Poskytovatel	Druh služby	Počet neuspokojených zájemců		
		2010	2011	2012
Tyfloservis, o.p.s. - Krajské ambulantní středisko Praha a střední Čechy	sociální rehabilitace - ambulantní	10	22	5

Zdroj: vlastní šetření

3.7. Personální zajištění

Zajímalo nás, kolik sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách se stará o klienty, kolik mají poskytovatelé administrativních pracovníků (manažerské pozice) a zda pracují s dobrovolníky a jakým způsobem.

Co se týká sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách je zřejmé, že nejvíce jich mají pobytové služby sociální péče. Domovy pro seniory zaměstnávají mezi 15 a 30 pracovníky. Ostatní organizace vykazují nejčastěji kolem 5 pracovníků, max. 8.

V administrativní roli je zaměstnáváno v sociálních službách většinou méně pracovníků, popř. se stává, že pracovník je současně sociálním pracovníkem a administrativní silou.

S dobrovolníky má zkušenost či dlouhodobě spolupracuje pouze 6 organizací. Často se jedná o neformální formu dobrovolnictví – např. známí či příbuzní klientů. Někde dobrovolně pracují pro poskytovatele jejich klienti (např. azylový dům) a členové (svazy osob se zdravotním postižením). S dobrovolnictvím ze strany velkých firem, které touto formou pořádají akce pro své zaměstnance, má zkušenost FCH Beroun.

3.8. V jakých prostorách je služba poskytována

Jedním ze způsobů podpory poskytovatelů sociálních služeb a jejich činnosti je umožnění využití prostor, kde je služba poskytována. Prostory mohou být v majetku zřizovatele,

v pronájmu za snížené nájemné nebo dány do užívání zdarma. Zajímalo nás tedy, v jakých prostorách jsou služby poskytovány a jak to mají s nájemným.

Pouze tři poskytovatelé uvedli, že platí plně tržní nájem, a jen jeden z nich sídlí na území Hořovic. Většina poskytovaných služeb (9 poskytovatelů) platí snížený nájem. Tyto neziskové organizace převážně sídlí v nebytových prostorách města, které je tím podporuje. Jedná se většinou o město Beroun, kde sídlí většina služeb. Město Hořovice rovněž tímto způsobem podporuje tři poskytovatele, kterým umožňuje svou pravidelnou činnost vykonávat v prostorách MěÚ bezplatně (Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR, Krajská organizace Středočeského kraje; Svaz tělesně postižených v České republice, o.s., místní organizace Hořovice; poradna pro občanství, občanská a lidská práva).

Pobytová zařízení, jejichž zřizovateli jsou město Hořovice, Středočeský kraj a Arcibiskupství (4 poskytovatelé), jsou ve vlastnictví těchto zřizovatelů, kterým nájemné neplatí.

Jeden poskytovatel vlastní nemovitost, ve které službu poskytuje.

4. Kvalitativní šetření mezi poskytovateli sociálních služeb

Jak již bylo uvedeno v metodologii šetření, uskutečnili jsme s poskytovateli hloubkové rozhovory. Celkem jsme získali odpovědi od **16 poskytovatelů plus jedné služby AD v Lochovicích**, kterou v této části hodnotíme samostatně. Azylový dům sv. Jakuba v Lochovicích, přestože je součástí FCH Beroun, jsme dotázali samostatně a v kvalitativní části tak pracujeme se 17 dotazníky. Je to proto, že služba sídlí přímo ve zkoumaném území, oproti ostatním službám FCH Beroun sídlících v Berouně, a její zkušenosti vyplývají ze zkoumaného území.

Otázky se týkaly služeb, které jsou poskytovány a nemusí být nutně registrované (tzv. návazné služby). Zeptali jsme se, jaké služby z jejich pohledu v této oblasti chybí a lidé je potřebují, co je při poskytování služeb trápí nebo jim činí problémy, jaké jsou jejich plány do budoucnosti a s kým spolupracují. Současně nás zajímalo, jak dávají o službách vědět veřejnosti a jak propagují svoji činnost. Poskytovatelé rovněž mohli vyjádřit svá očekávání vůči městu Hořovice a spádovým obcím, kde působí - jak by mohly přispět k jejich činnosti a k lepšímu povědomí o nich apod.

4.1. Poskytované návazné služby

Kromě registrovaných služeb poskytovatelé svým klientům nabízejí rovněž další, tzv. návazné služby. Ty vyplývají z přirozené poptávky, na kterou poskytovatelé reagují, pakliže jim to podmínky umožňují.

Například poskytovatelé domovů pro seniory a pečovatelských služeb jako návazné služby nabízejí či zprostředkovávají prodej jídla, pedikúru, masáže, kadeřníka, pořádání besed a jiných volnočasových aktivit a rovněž výměnu a zapůjčování kompenzačních pomůcek.

Azylové domy pořádají pro své klienty jak volnočasové aktivity a různé společenské akce, tak nabízejí vzdělávací kurzy na počítačích nebo možnost využití kroužků pro děti. Ty současně

slouží k integraci dětí i dospělých mezi místní obyvatele. Cílem je pomoci rodinám začlenit se do běžné společnosti, osamostatnit se a najít svou budoucnost mimo azylový dům.

Rovněž poskytovatelé, jejichž cílovými skupinami jsou osoby se zdravotním postižením, nabízejí nejrůznější volnočasové a zejména vzdělávací programy pro své klienty. Současně se věnují sociálnímu poradenství, zajišťují potřebný svoz či různé formy rehabilitace. Obecně lze říci, že se snaží uspokojit hlavní potřeby svých klientů nad rámec registrovaných služeb. Lomikámen zde v minulosti poskytoval službu podporovaného zaměstnávání pro osoby s duševním onemocněním, ale z finančních důvodů ji v současnosti neposkytuje.

Služba sociální prevence, poskytovatel Magdaléna, o.p.s., se věnuje zejména programům primární prevence na místních školách (v Hořovicích ZŠ Svatopluka Čecha) s cílem odradit mladé lidi od experimentování s drogami.

Naopak služby sociálního poradenství návazné služby v podstatě neposkytují.

4.2. Jaké sociální či návazné služby z pohledu poskytovatelů chybí

Poskytovatelé domovů pro seniory a pečovatelských služeb nejčastěji uváděli, že v současnosti žádná služba nechybí, jsou ochotni poptávku pokrýt a plně uspokojit potřeby svých klientů. Pouze Domov Hostomice – Zátor se zmínil o absenci paliativní péče a o potřebnosti pojízdného hospice, který by obsahoval zdravotnické i sociální služby. Lidé v terminálním stadiu nemoci by pak mohli dostávat léky, které by jim ulevily od bolestí - domov těmito silnými léky nedisponuje. Současně se domnívá, že terénní pečovatelské služby, které v pracovním týdnu působí na Hostomicku (uvedli Digitus a Klubíčko - nově zaregistrovaná služba osobní asistence - víkendová služba) nepokryjí dostatečně poptávku.

V Hořovicích působící terénní služby zaměřené na lidi bez přístřeší (FCH Beroun) a drogově závislé (Magdaléna) postrádají zázemí, kde by mohly svým klientům poskytnout ambulantní péči. Rovněž jako špatně dostupnou považují zdravotní péči a pro drogově závislé psychiatrii. FCH Beroun vidí jako velký problém, který řeší v celém Středočeském kraji, absenci azylového domu pro ženy (bezdomovkyně). Rovněž v Hořovicích není služba sociální rehabilitace pro tyto cílové skupiny.

Tyfloservis, o.p.s. pracující se zrakově postiženými lidmi neuvedl žádnou chybějící službu, vždy našel návazné služby či jiné poskytovatele v této lokalitě. Podobně to cítí zde působící svazy osob se zdravotním postižením. Klubíčko Beroun, o.p.s. a Dobromysl, o.p.s. upozorňují na absenci celoročního pobytového zařízení pro osoby se zdravotním postižením. Rovněž chybí chráněné bydlení pro zdravotně postižené. Lomikámen by s ohledem na klienty se závažnějším duševním onemocněním uvítal denní stacionář, kde by klienti trávili volný čas a zlepšovali se ve svých dovednostech. Současně postrádá chráněné dílny jako možnost pro dlouhodobější pracovní uplatnění svých klientů.

Azylový dům v Lochovicích vidí jako největší problém nedostatek pracovních míst pro rodiny s dětmi, které zde bydlí. Situace těchto, často úplných, rodin se zlepší, pouze pokud budou mít pravidelný příjem. Azylový dům Berounka uvádí problém s byty s regulovaným nájemným: v současnosti je v Berouně 80 bytů pro obyvatele s nízkým příjmem a je velice těžké se do nich dostat; dalším problémem jsou dluhy na platbách za svoz odpadu apod.,

protože dokud dluhy městu neuhradí, nemají šanci se dostat do pořadníku. Chybí rovněž chráněné bydlení, zejména pro klienty domu na půl cesty (tréninkové bydlení vedoucí k osamostatnění klientů, popř. dlouhodobé bydlení s dozorem).

Centrum psychologicko-sociálního poradenství Středočeského kraje uvedlo jako nedostatečné či chybějící služby:

- 1) chráněné bydlení pro psychoticky nemocné lidi;
- 2) sociálně rehabilitační služba - nácvik bydlení;
- 3) azylové bydlení pro ženy (osamělé);
- 4) prostor pro mladistvé uzpůsobený k neorganizovanému trávení volného času;
- 5) chráněné bydlení, startovní byty pro mladistvé vracející se z ústavní výchovy.

Poradna pro občanství, občanská a lidská práva vidí jako důležité rozšířit služby bezplatné právní poradny, které nejsou dostatečné (v Hořovicích klienti využívají, v Berouně služba chybí). Dále pak služby pedopsychologa a pedopsychiatra a dobrovolnické doučování.

4.3. Problémy a plány poskytovatelů v příštích letech

Pro zajištění dostatečných sociálních služeb občanům Hořovic a okolních obcí je potřeba znát, jaké plány mají současní poskytovatelé a s jakými problémy se potýkají. Jen tak odhadneme, zda současný stav je udržitelný či nikoliv.

Většina poskytovatelů řeší finance. Nejdůležitější je přežít a pokračovat v činnosti. Poskytovatelé se chtějí pokusit udržet současnou kapacitu služeb se stejnou kvalitou poskytování. To však záleží na nových možnostech financování služeb. Většina z nich mluví o tom, že končí financování z individuálních projektů MPSV, a doufají, že situace nebude likvidační. Obecně lze říci, že jsou poskytovatelé ochotni zlepšovat a rozšiřovat poskytované služby v závislosti na poptávce, nicméně s tím vždy souvisí to, zda na služby dokážou získat peníze.

Příspěvkové organizace mají v tomto ohledu o něco výhodnější pozici. Např. Domov na Výsluní reaguje na priority KPSS a od 1. 10. 2013 registruje nově domov se zvláštním režimem pro lidi se stařeckou demencí. Snaží se ve svém konání o komplexnost služeb, které senioři potřebují. Jako problém vidí nejasný systém financování, kdy není stanovena částka na klienta, ale závisí na zřizovateli (kraj, město).

V Domově pro seniory v Hostomicích řeší bezbariérové úpravy staré budovy, které jsou vzhledem k nízké mobilitě stárnoucích klientů nejdůležitější. Současně mají problémy s dopravní dostupností běžných služeb – obchody, restaurace.

Poskytovatelé pečovatelských služeb mají v plánu rozšiřovat své služby. Poskytovatelé zde působící hovoří o tom, že mohou uspokojit více klientů, pokud bude po jejich službách poptávka. Samozřejmě to souvisí s financemi, a s těmi mají služby i klienti problémy.

Azylové domy se potýkají s fenoménem, kterému se říká azylová turistika. Přestože motivují své klienty k tomu, aby se osamostatnili a hledali vlastní bydlení, stává se, že klienti se po určité době vracejí. Mezitím putují po Středočeském kraji a bydlí v jiných azylových domech. Problémem je bydlení, které by bylo dostupné, konkrétně uvádí poskytovatel termín

„regulované“. Tyto rodiny nedosáhnou svými příjmy na tržní nájmů. Rovněž je pro ně důležité najít práci, aby mohly svou životní situaci řešit. V současné době je však pro matku samoživitelku s malými dětmi vstup na pracovní trh značně omezený. Výhodou Azylového domu v Lochovicích je, že pomáhá nejen matkám s dětmi, ale celým rodinám – otcové mohou pracovat. A právě nedostatek pracovních příležitostí je jedním z dalších problémů vyplývajících ze současné ekonomické krize.

Poskytovatelé služeb pro osoby se zdravotním postižením rovněž řeší nedostatek financí. Přesto mají plány a vize, v čem služby zlepšit, jak je rozšířit. Klubíčko Beroun, o.p.s. reaguje na absenci pobytového zařízení a přemýšlí, jak jej zřídit – v horizontu let. Dobromysl se snaží o udržení stávajících služeb a nic dalšího neplánuje.

Rovněž Tyfloservis o.p.s. chce udržet stávající rozsah služeb a doufá, že nebude muset v příštích letech na Hořovicku své kapacity omezit. Dle jejich slov potřeba rehabilitačních služeb pro osoby s těžkým zrakovým handicapem stále stoupá. Vzhledem ke zvyšování průměrného věku populace (ve stáří se statisticky nejčastěji objevují vážné problémy se zrakem) a rozvojem některých civilizačních chorob, jejichž následkem může být výrazné poškození zraku (např. diabetes mellitus, věkem podmíněná makulární degenerace), narůstá počet těžce zrakově handicapovaných lidí, kteří potřebují podporu.

Lomikámen se snaží o integraci osob s duševním onemocněním na pracovní trh a o vytvoření stálých chráněných pracovních míst ve spolupráci s úřadem práce. Dále chce zřídit denní stacionář - 2x do týdne - ale v současné době nemá zjištěnu poptávku a není si jistý, zda by se kapacita naplnila. Od ledna 2014 by Lomikámen chtěl rozšiřovat kapacitu stávajících služeb, jelikož je po nich poptávka, kterou při stávající kapacitě není možné uspokojit. Mělo by se jednat o realizaci sociálních a aktivizačních programů v rámci stávajících sociálních služeb.

Přestože obě služby sociálního poradenství řeší špatnou finanční situaci, Centrum psychologicko-sociálního poradenství Středočeského kraje plánuje přijmout ještě jednoho pracovníka pro adolescentní a rodinné terapeutické skupiny (vše závisí na financích). Obě terapeutické skupiny jsou závislé na získání větších prostor - návrh kraje je přestěhovat se do krajských prostor v Berouně.

4.4. Spolupráce poskytovatelů na území Hořovice a ORP

Poskytovatelé měli uvést, s kým v rámci zkoumané oblasti spolupracují. Cíle toho zjišťování jsou dva: 1) zjistit, jak spolu služby komunikují a navazují na sebe; 2) zkontrolovat, zda nám nějaký zásadní poskytovatel v analýze nechybí.

Z odpovědí poskytovatelů je zřejmé, že spolupráce mezi nimi je dobrá. Vesměs uváděli organizace, které se zaměřují na stejné cílové skupiny a jsou předmětem naší analýzy.

Kromě poskytovatelů sociálních služeb organizace spolupracují se zdravotnickými zařízeními, místními školami či podnikateli. Současně většina komunikuje přímo se Sociálním odborem Městského úřadu Hořovice.

Přestože si poskytovatelé mohou vzájemně konkurovat, většina uvádí velkou otevřenost vůči poskytovatelům podobných služeb. Např. Domov Hostomice – Zátor uvádí, že se vzájemně

navštěvují s ostatními domovy pro seniory v okolí. Nebo např. Dobromysl o. p. s. a Lomikámen o. s. společně připravují projekt. Naopak určitou rivalitu je možné vidět mezi poskytovateli pečovatelských služeb, které se vnímají jako konkurence a vzájemnou spolupráci neuvědli.

Velmi dobrá spolupráce je mezi organizacemi poskytujícími terénní služby osobám ohroženým sociálním vyloučením – Magdaléna o. p. s. a FCH Beroun. Obě působí v Hořovicích pouze dva dny v týdnu a nemají zde žádné zázemí, o které by však v budoucnu stály a mohly by se o něj dělit.

Specifickou službou, která spolupracuje s jinými organizacemi, je sociální rehabilitace pro osoby se zrakovým postižením Tyfloservis o. p. s. Poskytovatel sídlí v Praze, ale své služby poskytuje uživatelům v Hořovicích a okolních obcích. Tato organizace spolupracuje zejména se SONS ČR (www.sons.cz) - sociálně právní poradenství, integrační aktivity, podpora pracovního uplatnění, lokalizace a navigace nevidomých atd., Středisko výcviku vodících psů SONS ČR (www.vodicipsi.cz), dále Pobytové rehabilitační a rekvalifikační středisko pro nevidomé Dědina, o.p.s. (www.dedina.cz) a Okamžik, sdružení pro podporu nejen nevidomých (www.okamzik.cz) - asistence, podpora zaměstnávání atd.

4.5. Informovanost

Co je důležité z pohledu informovanosti? Aby lidé v tíživé životní situaci, kterou nedokáží sami řešit, dostali informace o službě, která jim pomůže. Současně je důležité, aby byla informována veřejnost obecně. V některých případech lidé nerozumí prospěšnosti určité služby, a proto je potřeba vysvětlovat a s lidmi komunikovat.

Jedním z nejčastějších způsobů, jak poskytovatelé informují veřejnost, jsou webové stránky, které dnes mají všichni poskytovatelé, popřípadě Facebook či jiné sociální sítě.

Poté jsou nejrozšířenější formou informování letáky. Někteří poskytovatelé je distribuují přímo do ordinací místních lékařů, kde na ně mohou případní uživatelé narazit (Tyfloservis, o.p.s, služby zrakově postiženým, Klubíčko Beroun, o.p.s.).

Články o svých službách, akcích či jiných zajímavostech uveřejňují poskytovatelé v místních veřejných periodikách – Měšťan, Podbrdské noviny, Berounský deník, Zdické noviny, Hostomické listy. Tím informují o své činnosti místní občany – propagují službu a ukazují její prospěšnost.

Zejména poskytovatelé, kteří sídlí a působí v Berouně a účastnili se KPSS Berouna, uvedli, jak moc je důležitý proces komunitního plánování sociálních služeb. Jejich zkušenost s tímto projektem je kladná a považují ji za dobrou z pohledu výměny informací i informování navenek prostřednictvím města. Jako hlavní z pohledu informování uvedli souhrnný katalog sociálních služeb.

Poskytovatelé často pořádají různé akce, kterých se účastní buď jejich cílové skupiny, nebo nejširší veřejnost (besedy, přednášky, koncerty). Jednou z nich je Vánoční jarmark v Berouně pro většinu tamních poskytovatelů. Jak však zaznělo, je to spíše místo, kde se setkávají

poskytovatelé a uživatelé navzájem, ale nemá příliš propagační význam směrem k novým klientům a veřejnosti.

Mezi hlavní zdroj informovanosti, a ve své podstatě nejvýznamnější, patří ústní sdělení a osobní doporučení. Tímto způsobem fungují zejména terénní služby, kdy klienti, pokud jsou se službou spokojeni, doporučí službu svým sousedům a známým.

Zásadní je rovněž dobrá spolupráce/informovanost mezi poskytovateli, představiteli měst a místním sociálním odborem.

4.6. Očekávání směrem k městu, případně okolním obcím

Na závěr měli poskytovatelé možnost sdělit svá očekávání směrem k vedení města Hořovice či okolním obcím, kde službu poskytují.

Nejčastěji zaznívala očekávání týkající se finanční podpory. Někteří poskytovatelé žádají a dostávají na své služby od města či obcí příspěvek a jsou se spoluprací spokojeni. Jiní naopak nemají dobrou zkušenost, jednou dostali, podruhé ne a nevědí proč. Někteří o příspěvek ještě nežádali. Pokud by mělo město vypracovaný dotační systém, napomohlo by to větší transparentnosti a vzájemné důvěře.

Dalším velkým očekáváním a prosbou na město a okolní obce je informovat veřejnost o prospěšnosti a důležitosti služeb. Od vedení měst to lidé lépe přijmou a napomůže to lepšímu vnímání poskytovatelů.

FCH Beroun, která působí v Hořovicích terénně, by uvítala prostory města, kde by mohla zřídit denní centrum pro osoby bez přístřeší. O vzniklé centrum by se dle poskytovatele mohla dělit s Magdalénou.

Příspěvková organizace města (Domov na Výsluní) je se spoluprací s městem spokojena, ale i zde je třeba zlepšovat vzájemnou komunikaci. Domov by uvítal společná jednání jak s městem, tak s jinými domovy (spolupracujícími příspěvkovými organizacemi).

I ostatní poskytovatelé by uvítali nastavit dobrou komunikaci s městem/obcemi a dostávat zpětnou vazbu o své činnosti ze strany města/obcí.

4.7. Doplnění

Některé skutečnosti vyplynuly z rozhovoru spontánně, mimo strukturu dotazníku. Přesto jsou to informace důležité proto, abychom si mohli udělat celkový obrázek o poskytovaných službách a stanovit hypotézy pro analýzu potřeb (dotazování obyvatel), která bude následovat po této analýze.

V analýze uvádíme tři poskytovatele pečovatelských služeb, které zde v současnosti působí. V minulosti to byly zejména služby Domova na Výsluní a Digitus Mise, o.p.s. V současnosti má o rozšíření svých služeb zájem rovněž FCH Starý Knín.

Domov na Výsluní velmi flexibilně reaguje na potřeby klientů. Snaží se vyjít vstříc potřebám všech obyvatel Hořovic a ORP. Názor pana ředitele na domovy pro seniory je takový, že jich bude v budoucnu třeba a s ohledem na stárnutí populace je důležité rozšiřovat jejich

kapacity. Půjde mu dobré, že jsou zde hlavně lidé s vyšší závislostí (III. a IV. stupeň) a ti stále ještě částečně aktivní využívají pečovatelské služby. Teprve když už svoji domácnost nezvládají ani s pomocí příbuzných či pečovatelské služby, je domov pro seniory jediným řešením. Rovněž názor, že kapacity domovů pro seniory jsou naplněné, je dle pana ředitele mylný, protože lidé podávají přihlášky do budoucna, ale v současné době není přehled skutečných zájemců.

Domov Hostomice – Zátor upozornil na přístup státu, který si musí uvědomit, že malé příspěvky na péči a nízké důchody nepokryjí náklady na službu.

Poradna pro občanství, občanská a lidská práva má dobrou zkušenost s KPSS města Beroun - pracovníci jednotlivých organizací se znají, komunikují spolu, vzájemně odkazují klienty na různé služby - dobrá informovanost o nabízených službách. Na druhou stranu vidí systémový problém s financováním poskytované služby a dalších podobných služeb - nemožnost plánovat dopředu rozvoj, vše je závislé na tom, zda organizace získá potřebné finanční prostředky i na již poskytované služby.

V azylových domech fungují krizové pokoje: AD v Ločovicích poskytuje krizový pokoj na jeden týden, bezplatně, bez omezení (pro rodinu i pro jednotlivce). AD Berounka má krizový pokoj pro ženy - mohou zde být 3 měsíce, ale často zůstávají až 1 rok.

FCH Beroun je jediný poskytovatel, který v Hořovicích pracuje s bezdomovci. Hořovičtí občané docházejí na konzultace do PMS, mají stání u soudu - musí do Berouna a při této příležitosti se dostanou do centra denních služeb a kontaktují se s pracovníky terénního programu. V Hořovicích má FCH Beroun v současnosti méně klientů, ale vše je nárazové (vloni měli 12 klientů na 2 hodiny). Nyní je v Hořovicích odhadem cca 15 klientů - tento počet se obměňuje. Bezdomovci se sdružují buď na náměstí, nebo v blízkosti nákupní zóny. Ženy tvoří cca 20 % z celkového počtu bezdomovců.

Magdaléna, o.p.s. v Hořovicích: terénní pracovníci, pátek 2-3 hodiny, kontakty po telefonické domluvě, v případě nutnosti lze i jiný den v týdnu.

Tabulka č. 12 Přehled služeb Magdaléna, o.p.s. pro obyvatele města Hořovice

Název služby	Adresa
terénní program	Plzeňská, 266 01 Beroun
Adiktologická ambulance Beroun (od r. 2014)	Plzeňská, 266 01 Beroun
Programy primární prevence rizikového chování na ZŠ	Plzeňská, 266 01 Beroun

5. Hlavní zjištění

Sociální služby občanům Hořovic a okolních obcí v současné době poskytuje 16 poskytovatelů, které jsme zahrnuli do analýzy. Služby zde působící jsou zaměřené především na seniory a zdravotně postižené, popř. lidi nacházející se v krizi, kterým hrozí sociální vyloučení.

Dostupnost služeb je pro místní obyvatele vcelku dobrá. Pět služeb/poskytovatelů sídlí v Hořovicích a 4 služby v okolních obcích. Za ostatními službami musí klienti dojíždět nebo (ve třech případech) služby jezdí za klienty do Hořovic, kde jsou poskytovány terénně či ambulantně.

Z pohledu časové dostupnosti služeb lze říci, že otevírací doba je přizpůsobená potřebám klientů (zejména pokud se jedná o terénní služby). Poskytovatelé jsou obecně velmi vstřícní, co se naplňování potřeb klientů týče, a jsou ochotni přizpůsobit se poptávce.

Kapacity služeb jsou ve většině případů naplněné. S nedostatečnými kapacitami se potýkají v největší míře zařízení Středočeského kraje – Domov V Zahradách Zdice a Centrum psychologicko-sociálního poradenství Středočeského kraje. Ostatní pobytové služby rovněž evidují více zájemců o služby, než jsou schopni přijmout (Domov Na Výsluní, Domov Hostomice – Zátor, AD Berounka).

Pečovatelskou službu v Hořovicích a ORP poskytují tři hlavní poskytovatelé – Domov Na Výsluní, Digitus Mise, o.p.s. a FCH Starý Knín. Přestože jsou služby ochotné poskytovat své služby všem občanům z ORP Hořovice, ze šetření vzešla domněnka, že poptávka po pečovatelské službě v Hostomících a okolí není dostatečně uspokojena.

Jednou z dalších služeb, která zde podle poskytovatelů chybí, je paliativní terénní péče - pojízdný hospic, který by obsahoval zdravotnické i sociální služby a usnadňoval lidem umírání doma.

Chybí chráněné bydlení pro osoby s duševním či jiným onemocněním a možnosti uplatnění těchto lidí na pracovním trhu jsou velmi malé. Současně chybí zázemí, kde by mohli společně trávit volný čas (např. denní stacionář, kde by se scházeli a měli společný program).

Poskytovatelé, kteří pomáhají lidem bez přístřeší a ohroženým drogovou závislostí, postrádají zázemí v Hořovicích, kde by mohli klientům nabídnout základní pomoc a péči. Současně je pro tuto cílovou skupinu hůře dostupná zdravotní péče. Kromě toho chybí služby sociální rehabilitace, které by usnadnily těmto lidem návrat do společnosti.

V celém Středočeském kraji chybí pobytové zařízení pro osoby se zdravotním postižením a azylový dům pro osamělé ženy v krizi.

V Hořovicích zejména chybí prostor pro mladistvé, uzpůsobený k neorganizovanému trávení volného času.

Problémy, se kterými se potýkají poskytovatelé při své činnosti, jsou nejčastěji finančního rázu. V současnosti nemohou plánovat rozvoj služeb a pokusí se alespoň udržet současný stav a stávající kvalitu. V případě, že poskytovatelé budou mít finanční prostředky, jsou ochotni své služby rozšiřovat a rozvíjet podle aktuální poptávky.

Dalším problémem při snaze pomoci lidem v krizových situacích je nedostatek pracovních příležitostí na trhu práce. Značně ztíženou možnost najít práci mají zejména matky samoživitelky s malými dětmi, pro které nejsou obecně v ČR nastavené dobré podmínky pro návrat na trh práce.

Domovy pro seniory mají oproti neziskovým organizacím tu výhodu, že jsou zřízeny městem či krajem, který na jejich činnost přispívá. Uvítaly by však systém financování, který by byl lépe nastaven s ohledem na klienta. Podobný problém je u služeb pečovatelských, kde chybí jasný systém financování.

Určitá spolupráce mezi poskytovateli existuje, přestože se někteří vzájemně vnímají jako konkurence. Kromě poskytovatelů sociálních služeb organizace spolupracují se zdravotními zařízeními, místními školami či podnikateli. Současně většina komunikuje přímo s odborem sociálních věcí a zdravotnictví.

Všichni informují o svých službách na webových stránkách či např. na sociálních sítích. Další oblíbenou formou propagace jsou letáky, které mimo jiné někteří poskytovatelé distribuují přímo do ordinací místních lékařů. Kromě toho poskytovatelé pořádají různé veřejné akce, přednášky a besedy. Nejvýznamnějším zdrojem informací však stále zůstává osobní zkušenost a doporučení.

Poskytovatelé, kteří mají zkušenost s KPSS z jiných měst, vidí prospěšnost tohoto projektu zejména v propagaci sociálních služeb, v rozvoji spolupráce mezi poskytovateli a v lepší informovanosti veřejnosti. Jako velmi důležitý v tomto ohledu považují katalog služeb, který je jedním z výstupů KPSS.

Poskytovatelé chválí dobrou spolupráci s Odborem sociálních věcí a zdravotnictví města Hořovice. Někteří s městem či obcemi, kde působí, již spolupracují a město/obec jim na jejich činnost přispívá. Jiní poskytovatelé zatím tímto způsobem nespolečně spolupracují, ale uvažují o tom.

Očekávání od města Hořovice a spádových obcí jsou velmi podobná. Poskytovatelé si zejména přejí nastavit dobrou komunikaci s představiteli měst a obcí, která by vedla k většímu a lepšímu povědomí o působení služeb a jejich prospěšnosti pro místní komunitu. Kromě toho by byl pro organizace přínosem dotační systém, který by jim umožňoval žádat o finanční podporu. Poskytovatelé by též velmi ocenili zpětnou vazbu od představitelů města.